

Sygn. akt I C 2132/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

przewodniczący SSR Andrzej Antkiewicz

protokolant st. sekr. sądowy Monika Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2015r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ż. i Ł. Ż. (1)

przeciwko K. J.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5.881,55 zł (pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 21 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 759,80 zł (siedemset pięćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu następujące kwoty:

- od powodów z zasądzonego roszczenia 2.787,09 zł (dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt siedem złotych dziewięć groszy),

- od pozwanego 984,85 zł (dziewięćset osiemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt pięć groszy),

tytułem zwrotu tymczasowo poniesionych wydatków na koszty opinii biegłego.

Sygn. akt C 2132/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 września 2015 r.

P. Ż. i Ł. Ż. (2) wnieśli o zasądzenie od K. J. kwoty 22.528,30 zł, na którą składały się:

- 20.363,50 zł będąca równowartością 30% kosztów wszystkich prac wykonanych przez pozwanego w ramach umowy o wykonanie więźby dachowej, deskowania, papowania i łatowania oraz wykonania kompleksowych prac dekarских domu powodów,

- 2.164,80 zł tytułem zwrotu kosztów sporządzenia prywatnej opinii technicznej na zlecenie powodów przed wniesieniem pozwu.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że prace wykonane przez pozwanego posiadały liczne wady, co zostało potwierdzone w opinii (...) Stowarzyszenia (...), mimo to pozwany wad nie usunął ani nie zwrócił części wynagrodzenia.

Nadto powodowie domagali się zapłaty odsetek ustawowych od dochodzonej kwoty od dnia 2 kwietnia 2013 r., tj. od pierwszego dnia po terminie zapłaty określonym w wezwaniu i wnieśli o zasądzenie kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Zaprzeczył, aby prace wynikające z zawartej umowy zostały wykonane wadliwie. Wskazał, że jeżeli były drobne usterki, to zostały usunięte przez pracowników jego firmy po zgłoszeniu ich przez powoda (k. 47-49 akt).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 14 kwietnia 2011 r. strony zawarły umowę o roboty budowlane na wykonanie więźby dachowej, deskowania, papowania i łatowania oraz wykonanie kompleksowych prac dekarских na dachu domu powodów w miejscowości B.. Prace miały rozpocząć się w pierwszych dniach września 2011 r. i trwać dwa miesiące. Tytułem wynagrodzenia strony ustaliły orientacyjną wartość poszczególnych realizacji zlecenia, na którą składały się: cena usługi i koszty materiałów niezbędne do jej wykonania – według oferty handlowej przedłożonej przez wykonawcę.

Dowód: umowa z 14.04.2011 r. – k. 10-10v akt

Ze względu na opóźnienie prac murarskich pracownicy pozwanego rozpoczęli prace na budowie powodów w październiku 2011 r. a zakończyli w grudniu 2011 r.

W trakcie wykonywania prac powód zgłaszał pracownikom powoda drobne zastrzeżenia odnośnie wykonania, np. wadliwe wykonanie kosza na dachu. Było to poprawiane na życzenie powoda.

Ze względu na konstrukcję dachu pozwany przedstawił powodowi sposób położenia rynien odbiegający od zaleceń producenta zawartych w instrukcji montażu orynnowania. Pracownicy powoda przedstawili pozwanemu próbę montażu rynien. Próba polegała na wygięciu blach i usytuowaniu odpowiednio rynien, pasa nadrynnowego i pasa podrynnowego oraz demonstracji różnicy spadku wody. Przed montażem powód miał więc pełny ogląd, jak to będzie wyglądało. Kładzenie rynien z obróbkami blacharskimi trwało około tygodnia. Było to w listopadzie 2011 r. Powód nie zgłosił zastrzeżeń co do ustalonego sposobu montażu orynnowania zarówno w trakcie montażu, jak i do czasu zakończenia robót przez pracowników pozwanego. Nie konsultował też sposobu montażu z kierownikiem budowy.

W dniu 28 lutego 2012 r. powód zgłosił drogą mailową wystąpienie następujących usterek celem dokonania naprawy przez pozwanego:

1. wymiana i zabezpieczenie dachówki pękającej pod stopniem kominiarskim,
2. zamontowanie stopnia kominiarskiego,
3. właściwe umocowanie 3 sztuk ozdobnych gąsiorów,
4. zamontowanie kolanek odpływowych,
5. zakończenie prac przy obróbce blacharskiej przy oknach,
6. usunięcie przecieku na najwyższym kominie dymowym,
7. umycie obróbki blacharskiej zapyłonej przez cięcie dachówki,

8. wsunięcie izolacji pod słup podpierający kalenicę.

Nadto powód wezwał pozwanego do dokończenia obróbki blacharskiej balkonu i zamontowanie rynny pod balkonem.

Na skutek tego wezwania pracownicy pozwanego w marcu 2012 r. usunęli część zgłoszonych usterek. Poprawili m.in. obróbkę kominów, ale nieskutecznie, gdyż przy topnieniu śniegu nadal pojawiały się zacieki.

Dowody: przesłuchanie powoda – k. 141 akt

przesłuchanie pozwanego – k. 142, 308 i 369 akt

zeznania świadków: G. A. – k. 84-85 i 130-131 akt, W. K. – k. 140v akt

instrukcja montażu rynien – k. k. 24-25 akt

wydruk maila z 28 lutego 2012 r. - k. 52 akt

Za wykonane prace i dostarczone materiały powodowie zapłacili pozwanemu łącznie 67.878,34 zł na podstawie faktur wystawionych przez pozwanego.

Dowody: faktury i potwierdzenia przelewów – k.11-15v akt

pismo pozwanego z 12.02.2014 r. - w kopercie na k. 139 akt

przesłuchanie pozwanego - k. 142 akt

W styczniu 2013 r. na zlecenie powoda oględzin dachu na budynku powodów dokonali biegli z (...) Stowarzyszenia (...). W opinii wykonanej na początku 2013 r. stwierdzili oni szereg wad przy wykonaniu pokrycia dachowego. Za opinię powód zapłacił 2.164,80 zł. Na podstawie tej opinii pismem z dnia 18 marca 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 22.528,00 zł tytułem zwrotu 30% uiszczanego wynagrodzenia oraz kosztów opinii (...) Stowarzyszenia (...). Wezwanie to doręczono pozwanemu 22 marca 2013 r.

Pismem z 3 kwietnia 2013 r. pozwany zwrócił się z propozycją polubownego załatwienia sprawy z wykorzystaniem mediacji (...) Stowarzyszenia (...), ale powód na to nie przystał, prolongując jedynie w piśmie z 8 kwietnia 2013 r. zapłatę żądanej kwoty do 20 kwietnia 2013 r.

W piśmie z 17 kwietnia 2013 r. pozwany odmówił zapłaty żądanej kwoty, podnosząc m.in., że rynny zostały założone na wyraźne życzenie inwestora.

Dowody: opinia (...) k. 17-28v akt

faktura (...) k. 35 akt

pismo powoda z 18.03.2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru - k. 33-32 akt

pismo pozwanego z 4.04.2013 r. - k. 33 akt

pismo powoda z 8.04.2013 r. – k. 34 akt

pismo pozwanego z 17.04.2013 r. – k. 54 akt

W opinii z lipca 2014 r. biegły sądowy R. P. (1), opierając się na opinii biegłych (...) Stowarzyszenia (...), stwierdził, że pozwany dopuścił się następujących wad przy wykonywaniu pokrycia dachowego na budynku powodów:

- brak wentylacji przestrzeni dachu pod deskowaniem (brak otworu wentylacyjnego w deskowaniu przy kalenicy),

- zbyt nisko usytuowane rynny w stosunku do okapu,
- niestabilnie umocowane denka rynnowe,
- nieszczelnie ułożone obróbki blacharskie przy kominie (zacieki na kominie),
- zbyt małe zakładki blachy przy kominach,
- zbyt krótkie wyłożenie blachy za kominem,
- brak listwy kominowej uszczelniającej,
- brak odbojów bocznych blach przy kominach,
- brak szczelnego wykończenia z blachy przy ujściu koszy, brak możliwości odprowadzania skroplin na powierzchni papy w koszach poprzez nieodpowiednie ukształtowanie kontrłat,
- źle spasowane trójniki z gąsiorami,
- widoczne pod deskowaniem wystające gwoździe po przybijaniu kontrłat.

Biegły przedstawił sposób usunięcia wad i określił koszty naprawy na 10.212,78 zł.

Dowód: opinia biegłego R. P. – k. 161-179 akt

Wobec zastrzeżeń złożonych przez strony wobec opinii oraz ze względu na konieczność przeprowadzenia uzupełniających oględzin budynku powodów, biegły sporządził w toku sprawy trzy opinie uzupełniające. W ostatniej z 11 września 2015 r., uwzględniając stawkę roboczogodziny stosowaną na rynku (...), biegły oszacował koszty naprawy na 9.357,34 zł brutto.

Dowody: trzy opinie uzupełniające biegłego R. P. – k. 232-248, 283-296, 339-355akt

Opinia z 11 września 2015 r. nie była kwestionowana przez powodów. Pozwany podniósł natomiast bezzasadność wymianki dachówki wentylacyjnej, wskazując, że do zapewnienia prawidłowej wentylacji wystarczające jest wykonanie otworów wentylacyjnych w deskowaniu ze względu na zastosowanie szczotek wentylacyjnych (k. 307v i 368 akt). Biegły przesłuchany na rozprawie przyznał, że jeśli jest szczotka wentylacyjna przy gąsiorach, to wykonanie dachówki wentylacyjnej jest zbędne (k. 307v akt).

Powód przyznał, że są zamontowane szczotki wentylacyjne przy gąsiorach (k. 368v akt).

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Powodowie opierali powództwo na przepisach o rękojmi przy umowie o roboty budowlane, domagając się obniżenia wynagrodzenia (oświadczenie pełnomocnika powodów – k. 84 akt). Zgodnie z art. 656 § 1 k.c. do rękojmi za wady wykonanego obiektu stosuje się odpowiednio przepisy o umowie o dzieło. W myśl art. 637 § 1 k.c., obowiązującego do dnia 24 grudnia 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 827) jeżeli dzieło miało wady, zamawiający mógł żądać ich usunięcia wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Dopiero natomiast w sytuacji, gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności sprawy wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w odpowiednim czasie, zamawiający mógł skorzystać z dalszych uprawnień, tj. odstąpić od umowy, jeżeli wady są istotne lub żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku, jeżeli wady nie są istotne.

Na podstawie tych przepisów powodowie nie mogli od razu dochodzić obniżenia wynagrodzenia, gdyż do dnia 24 grudnia 2014 r. uprawnienia zamawiającego z tytułu rękojmi za wady dzieła zostały uszeregowane (zhierarchizowane)

odmiennie od uprawnień kupującego (w wypadku sprzedaży). Powodowie w ogóle nie wezwali pozwanego do naprawy wad ujawnionych w opinii (...) Stowarzyszenia (...), a w piśmie z dnia 18 marca 2013 r. powód od razu wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 22.528,00 zł tytułem zwrotu 30% uiszczanego wynagrodzenia. W piśmie wskazał, że stanowi to odszkodowanie rekompensujące koszty przeprowadzenia koniecznych napraw wadliwie wykonanego dachu zgodnie z zaleceniami z pozyskanej opinii. W piśmie z 8 kwietnia 2013 r. powód nie zgodził się na podjęcie rozmów w kwestii ewentualnej naprawy wad przez pozwanego, stwierdzając, że wykonanie naprawy dachu zleci innej firmie. Nie ziściła się więc przesłanka do żądania obniżenia wynagrodzenia.

W ocenie Sądu powodom należy się jednak na podstawie art. 471 k.c. odszkodowanie za wadliwie wykonanie dzieła w postaci kosztów naprawy, jakie będą musieli ponieść, wobec faktu, że muszą usunąć stwierdzone przez biegłego wady we własnym zakresie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 października 2000 r., I CKN 301/00). Odszkodowanie takie należy się przy tym już w związku z ujawnieniem szkody a nie dopiero po dokonaniu naprawy, gdyż od powodów zależy, czy i kiedy naprawią ujawnione wady.

W zakresie kosztów naprawy Sąd oparł się na ostatniej opinii uzupełniającej biegłego R. P. (1) z dnia 11 września 2015 r. (k. 339-355 akt), w której biegły określił koszty naprawy przy uwzględnieniu cen robocizny na rynku (...) na kwotę 9.357,34 zł. W ocenie Sądu należało odjąć jednak z tej kwoty koszty przełożenia orynnowania – 4.914,34 zł. Z zeznań pozwanego i świadka G. A. wynikało, że strony zgodnie ustaliły inny sposób montażu rynien od zalecanego w instrukcji montażu przez producenta, co zostało poprzedzone przedstawieniem pozwanemu próby montażu rynien i demonstracji różnicy spadku wody. Powód nie zgłosił zastrzeżeń co do ustalonego sposobu montażu orynnowania zarówno w trakcie montażu, jak i później – aż do czasu zakończenia robót przez pracowników pozwanego. Powód nie może więc obecnie przerzucać odpowiedzialności za taki montaż wyłącznie na pozwanego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie V CSK 423/06 (LEX nr 277311) pojęciem szkody nie można obejmować uszczerbku, który jest skutkiem celowych i świadomych czynności poszkodowanego, chociażby nie były one zgodne z zasadami racjonalnego działania. Według zaś wyroku tegoż Sądu z 12 lutego 2015 r. w sprawie IV CSK 271/14 (LEX nr 1638990) nie rodzą odpowiedzialności wykonawcy wady, jeśli pojawiły się po zakończeniu robót budowlanych, które były prowadzone według zmienionego, ale ustalonego wcześniej z inwestorem planu.

Zeznania pozwanego i świadka G. A. były w omawianym zakresie spójne, a pośrednio zostały potwierdzone przez powoda, który nie kwestionował przeprowadzenia konsultacji w przedmiocie zmiany położenia rynien, zarzucał tylko, że nie było przy tym pozwanego oraz że nie zdawał sobie sprawy, że jest to tak istotne (k. 368v akt).

Zauważyć należy, że powód nie skonsultował sposobu montażu rynien z kierownikiem budowy, a mógł to uczynić, jeśli miałby wątpliwości co do uzgodnionego z pracownikami pozwanego montażu. Powód nie zadbał więc należyście o swoje interesy na etapie montażu, pozbawiając się w ten sposób ewentualnych roszczeń o naprawienie szkody z tego tytułu (powód przez zaniedbanie sam sobie wyrządził szkodę).

Od ustalonej przez biegłego kwoty naprawy ujawnionych wad odjąć też należało koszty położenia dachówki wentylacyjnej, ujęte w pozycji 14 opinii uzupełniającej z dnia 11 września 2015 r., albowiem wobec położenia przez pozwanego szczytek wentylacyjnych przy gąsiorach w ocenie biegłego nie ma potrzeby położenia takiej dachówki. Koszty te zamykają się kwotą 726,25 zł (557,88 zł – koszty bezpośrednie (...),³⁷ – koszty bezpośrednie wszystkich prac naprawczych i wentylacyjnych pokrycia w kalenicy = 50,47% x 1438,97 zł – wszystkie koszty tych prac włącznie z kosztami pośrednimi i zyskiem).

Po odjęciu kosztów przełożenia rynien i dachówki wentylacyjnej na podstawie kosztorysu biegłego R. P. dołączonego do ostatniej opinii uzupełniającej z dnia 11 września 2015 r. należało zasądzić od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.716,75 zł. Nadto zasadne było żądanie powodów zasądzenia zwrotu kosztów prywatnej opinii (...) Stowarzyszenia (...) w kwocie 2.164,80 zł, gdyż opinia ta przyczyniła się do rozstrzygnięcia tej sprawy, korzystał z niej biegły R. P. (1) i była w okolicznościach sprawy konieczna do zgłoszenia roszczeń przez powoda.

Odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie zasądzono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. od dnia 21 kwietnia 2013 r., albowiem w piśmie z dnia 8 kwietnia 2013 r. powód prolongował pozwanemu zapłatę żądanej kwoty do dnia 20 kwietnia 2013 r.

Wobec zgłoszenia w pozwie jedynie żądania zasądzenia zwrotu 30% zapłaconego wynagrodzenia ze względu na ujawnione wady obiektu oraz zwrotu kosztów prywatnej opinii (...) Stowarzyszenia (...), Sąd nie rozpatrywał merytorycznie kwestii zgłoszonych przez powoda ustnie w toku procesu oraz propozycji ugodowego rozwiązania sporu z dnia 11 czerwca 2015 r. (k. 318-319 akt), tj. kosztów dokończenia prac niewykonanych przez pozwanego i kosztów drewna odpadowego zużytego przez pracowników pozwanego (punkty III., IV. i V. tego pisma), gdyż wykraczało to poza okoliczności faktyczne zgłoszone w pozwie i nie było objęte jego żądaniem. Te roszczenia mogą być rozpatrzone w osobnej sprawie sądowej. W ocenie Sądu prace związane z tarasem (balkonem) na piętrze oraz małą architekturą nie były objęte umową z dnia 14 kwietnia 2011 r.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie III. sentencji wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powodowie wygrali proces w 26,11%, ponosząc koszty procesu w łącznej kwocie 3.929,97 zł, na które składały się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.127 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w kwocie 2400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 490) i wykorzystana zaliczka na biegłego – 385,97 zł. Pozwany wygrał proces w 73,89%, ponosząc koszty procesu w kwocie 2.417 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i opłata na rzecz adwokata w kwocie 2400 zł wg § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Według zasady odpowiedzialności za wynik procesu powodowie powinni zwrócić pozwanemu kwotę 1.785,92 zł, a pozwany powodom 1.026,12 zł. Po wzajemnym potrąceniu pozostaje saldo dodatnie na rzecz pozwanego w kwocie 759,80 zł i taką kwotę Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanych.

Obciążenie stron kosztami wyłożonymi tymczasowo przez Skarb Państwa na poczet wynagrodzenia i wydatków biegłych nastąpiło stosownie do wyniku sprawy, w oparciu o treść art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1025) w zw. z art. 100 k.p.c. Łącznie koszty wyłożone przez Skarb Państwa wyniosły kwotę 3.771,94 zł (k. 271, 281, 303, 312, 320 akt).